

Artikel: Energie

Verschenen in: MilieuPraktijk

Energie

2004 wordt zonder enige twijfel het jaar van de dure olie. Sinds 1 januari is prijs voor een vat ruwe olie met ongeveer 30 % gestegen. Olie is echter geen alleenstaand geval. Alle grondstofprijzen zijn fors duurder geworden, wat een gevolg is van de sterke groei van de Chinese economie. De moraal van het verhaal is duidelijk: we zullen zuiniger met energie en grondstoffen moeten omspringen. Zowel voor de overheid als voor de bedrijfswereld ligt hier een belangrijke taak weggelegd.

Olieprijs swingt de pan uit

Het staat breed uitgesmeerd in de krantenkoppen: de prijs voor een vat ruwe olie is dit jaar explosief gestegen. Enkele jaren geleden kostte de olie ongeveer 10 dollar per vat. Ondertussen is de prijs ongeveer verviervoudigd. Er lijkt op de oliemarkt iets vreemds aan de hand te zijn, want rond de jaarwisseling was er nog sprake dat de OPEC (het kartel van olieproducerende landen) haar productieplafond ging beperken.

Een veelheid van factoren

Het is moeilijk om de juiste reden voor de stijging van de olieprijs op te geven, want in het verhaal duiken heel wat factoren op. Geopolitieke onzekerheid (Irak), de Yukos-affaire, speculatie, enzovoort hebben allemaal een steentje bijgedragen tot het fors duurder worden van de brandstof. Misschien wel de belangrijkste factor is evenwel het economisch wonder dat zich in China voltrekt. Het naar bevolking grootste land in de wereld ziet zijn economie in recordtempo groeien, waardoor ook de vraag naar energie is geëxplodeerd. De economische groei is er zo krachtig dat heel wat specialisten vrezen voor overhitting en dus voor een terugval.

Vervelende neveneffecten

De dure olie heeft heel wat vervelende neveneffecten. Op de eerste plaats moet de consument meer betalen aan de pomp of wanneer hij zijn brandstoftank laat vullen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor zijn consumptiegedrag. Ook de bedrijven zien de energierekening oplopen. De dure olie kan de economische groei in de Verenigde Staten afremmen, wat ook gevolgen zou hebben voor de rest van de wereld.

Neemt recessiegevaar toe?

Akkoord, onze economie is minder gevoelig voor bewegingen in de olieprijs dan tijdens de oliecrisis van de jaren 70. Toch vallen de gevolgen van de hoge olieprijs moeilijk te overzien. Omdat olie overal wordt gebruikt, leidt een stijging van de olieprijs automatisch tot meer inflatie. Wanneer het woord 'inflatie' valt, wordt er ook vrijwel meteen aan een recessie gedacht. Vrijwel alle recessies van de afgelopen 30 jaar gepaard gingen met een stijging van de olieprijs.

Dure grondstoffen

Helaas is de olieprijs geen alleenstaand geval. Opnieuw vanwege de sterke groei van de Chinese economie worden ook andere grondstoffen zoals steenkool, koper, ijzererts enzovoort steeds duurder. De geschiedenis leert dat bij grondstoffen periode van ups en downs elkaar afwisselen.

Raken olievoorraden uitgeput?

Het is natuurlijk niet zeker dat de olieprijsen zo hoog zullen blijven. Toch doet de huidige situatie een alarmbelletje rinkelen: het beseft groeit namelijk dat de olievoorraden serieus aan het slinken zijn. Een voorraad die in 260 miljoen jaar werd opgebouwd, dreigt in ongeveer 200 jaar te worden opgebruikt. De kans dat olie ooit echt opnieuw goedkoop gaat worden, is relatief gering.

Wat is de moraal van het verhaal?

Vele particulieren, bedrijven en overheden nemen het milieu nog altijd niet au serieux. Ze denken dat de voorraden aan grondstoffen onuitputtelijk zijn en doen er maar gewoon op los. Daarom kunnen we niet genoeg beklemtonen dat er dringend een duurzaam beleid moet worden gevoerd, een beleid dat grondstoffen beschermt en optimaal doet benutten.

Waar liggen de verantwoordelijkheden?

In eerste instantie kijken we natuurlijk naar de overheid, meer bepaald naar de nieuwe minister van leefmilieu Kris Peeters. Hij zou wel eens voor positieve verrassingen op milieugebied kunnen zorgen, ook al omdat hij omwille van zijn Unizo-verleden feeling heeft met de bedrijfswereld. Daarnaast is er ook een belangrijke taak weggelegd voor de milieucoördinator, want niet alle bedrijfsleiders zijn in grote mate met het milieu begaan. Het is de taak van de milieucoördinator informatie te blijven verstrekken, initiatieven te nemen en de resultaten van doorgevoerde projecten meetbaar te maken. Milieu moet immers meer zijn dan gewoon maar post op de balans!